



Nadzór bankowy EBC: priorytety nadzorcze SSM na rok 2018

Priorytety nadzorcze to główne obszary, na których nadzór bankowy skupi się w 2018 roku. Wyznaczono je na podstawie oceny największych wyzwań stojących przed nadzorowanymi bankami, z uwzględnieniem istotnych zmian uwarunkowań gospodarczych, regulacyjnych i nadzorczych.

Źródła ryzyka dla sektora bankowego zidentyfikowano we współpracy z właściwymi organami krajowymi, biorąc pod uwagę informacje uzyskane od wspólnych zespołów nadzorczych, analizy mikro- i makroostrożnościowe opracowane przez EBC oraz sprawozdania organów międzynarodowych. Głównymi czynnikami ryzyka dla sektora bankowego są: długotrwałe utrzymywanie się niskich stóp procentowych, wysokie salda kredytów zagrożonych, niepewność geopolityczna, strukturalne problemy gospodarcze w strefie euro (w tym nierównowaga fiskalna i obawy o zdolność do obsługi zadłużenia), perspektywy wzrostowe gospodarek wschodzących, reakcje banków na nowe inicjatywy regulacyjne, rozwój sytuacji na rynkach nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych, korekta wyceny ryzyka na rynkach finansowych, cyberprzestępczość i zakłócenia pracy systemów informatycznych, potencjalna upadłość któregoś z kontrahentów centralnych oraz sztywność otoczenia biznesowego.

Aby mieć pewność, że banki zdołają poradzić sobie z tymi wyzwaniami, zweryfikowano priorytety Nadzoru Bankowego EBC. Przedstawiona powyżej sytuacja w zakresie ryzyka przemawia za utrzymaniem ogólnych obszarów priorytetowych z roku 2017, ale z pewnymi zmianami. W 2018 roku w centrum uwagi nadzoru znajdują się cztery obszary:

1. modele biznesowe i determinanty rentowności
2. ryzyko kredytowe
3. zarządzanie ryzykiem
4. działania obejmujące różne aspekty ryzyka.

W odniesieniu do każdego z tych obszarów zostaną podjęte różne inicjatywy nadzorcze, przy czym pełne wdrożenie niektórych z nich może potrwać dłużej niż rok.



- ✓ Analiza rentowności banków
- ✓ Analiza wrażliwości IRRBB

Działania nadzorcze w 2018

- Działania wynikające z analizy wrażliwości IRRBB

Modele biznesowe

Modele biznesowe i determinanty rentowności banków pozostaną jednym z priorytetów Nadzoru Bankowego EBC również w 2018 roku. Działania w tym zakresie będą się skupiać na badaniu, jak kształtuje się rentowność przy obecnym poziomie stóp, i ocenie implikacji ryzyka stopy procentowej. W tym celu Nadzór

Bankowy EBC weźmie pod uwagę wyniki przeprowadzonej niedawno przekrojowej analizy determinant rentowności banków. Ponadto w działaniach następczych dotyczących wpływu potencjalnych zmian poziomu stóp na banki pomogą nadzorcom ustalenia z analizy wrażliwości w zakresie ryzyka stopy procentowej dotyczącego portfela bankowego (IRRBB).

Ryzyko kredytowe



- ✓ Wydanie wytycznych w sprawie kredytów zagrożonych

Działania nadzorcze w 2018

- Ocena strategii banków dotyczącej kredytów zagrożonych
- Badanie terminowości tworzenia rezerw i odpisów

Kredyty zagrożone

Ważne miejsce wśród priorytetów nadzorczych na rok 2018 nadal zajmuje ryzyko kredytowe. W wielu bankach saldo kredytów zagrożonych jest wciąż wysokie, co może negatywnie przekładać się na kredytowanie gospodarki realnej. Wysoki poziom tych kredytów odbija się na kapitale i pozyskiwaniu finansowania oraz zmniejsza rentowność, a w efekcie – hamuje napływ kredytów i pożyczek do gospodarstw domowych i firm. Rozwiązanie problemu kredytów zagrożonych jest zatem ważne zarówno dla prawidłowego działania samych banków, jak i funkcjonowania całej gospodarki. W związku z tym po publikacji odnośnych wytycznych nadal będzie prowadzony dialog nadzorczy z bankami, z mocnym naciskiem na ocenę strategii w zakresie kredytów zagrożonych i poprawę terminowości tworzenia rezerw i odpisów z tego tytułu. Ponadto specjalna grupa zadaniowa będzie w dalszym ciągu wspierać wspólne zespoły nadzorcze w prowadzeniu działań następczych i dialogu nadzorczego w odniesieniu do zagrożonych ekspozycji bankowych.



- ✓ Kontrola koncentracji ekspozycji prowadzona na miejscu i na odległość

Działania nadzorcze w 2018

- Badanie ekspozycji nieruchomościowych
- Analiza zarządzania zabezpieczeniami i ich wyceny

Koncentracja ekspozycji oraz zarządzanie zabezpieczeniami i ich wycena

Koncentracja ekspozycji bankowych w określonych klasach aktywów nadal wymaga uwagi nadzorców. W tym kontekście zakłada się, że podejście będące połączeniem czynności nadzorczych prowadzonych na miejscu i na odległość, zastosowane z powodzeniem do portfeli związanych z branżą żeglugową, będzie z czasem rozszerzane na inne klasy aktywów, np. na nieruchomości. Ponadto nadzorcy będą się skupiać na sposobie zarządzania przez banki zabezpieczeniami i wycenie zabezpieczeń.

Zarządzanie ryzykiem

Na ten priorytetowy obszar składają się różne elementy, które są niezmiennie istotne w odniesieniu do zarządzania ryzykiem przez banki. W ramach bieżącego nadzoru będzie wykonywanych wiele czynności, w tym monitoring złożonych instrumentów finansowych, takich jak aktywa poziomu 2 i 3. W centrum uwagi znajdują się następujące kwestie:



- ✓ Pierwsze wydanie przewodnika do przeglądu TRIM

Działania nadzorcze w 2018

- Analiza i dialog z bankami
- Konsultacje społeczne nad przewodnikiem po modelach wewnętrznych

Ukierunkowany przegląd modeli wewnętrznych (TRIM)

Projekt TRIM będzie kontynuowany w latach 2018 i 2019. Jego nadrzędnym celem jest zwiększenie wiarygodności i potwierdzenie adekwatności zatwierdzonych modeli wewnętrznych stosowanych przez banki w ramach filaru 1. Przewodnik do przeglądu TRIM („Guide for the TRIM”), którego pierwsze wydanie ukazało się w 2017 roku, opisuje, jak europejski nadzór bankowy zamierza wdrażać najistotniejsze wymogi regulacyjne w zakresie modeli wewnętrznych, i stał się podstawą etapu wykonawczego projektu. Działania przewidziane na rok 2018 są ściśle powiązane z postępami osiągniętymi w 2017: nadal będą prowadzone kontrole na miejscu w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego i ryzyka kontrahenta. Gdy zostaną udostępnione wyniki tych kontroli, EBC przeprowadzi dalsze analizy przekrojowe, które mają także stanowić wkład do następczych działań nadzorczych i nowelizacji przewodnika. Rezultatem tej nowelizacji będzie opracowanie przewodnika po modelach wewnętrznych („ECB guide to internal models”), który zostanie poddany konsultacjom społecznym. Poszczególne części przewodnika będą konsultowane osobno w miarę ich finalizowania.



- ✓ Wydanie wstępnych wytycznych w sprawie ICAAP i ILAAP

Działania nadzorcze w 2018

- Poprawa procedur ICAAP i ILAAP stosowanych w bankach
- Konsultacje społeczne nad znowelizowanymi wytycznymi

ICAAP i ILAAP

Podstawowe znaczenie dla zarządzania adekwatnością kapitałową i płynnościową w instytucjach kredytowych mają procedury ICAAP (wewnętrzna ocena adekwatności kapitałowej) i ILAAP (wewnętrzna ocena adekwatności płynnościowej). EBC realizuje wieloletni plan na rzecz doskonalenia tych procedur. W 2017 roku Nadzór Bankowy EBC opublikował wstępną wersję wytycznych w sprawie ICAAP i ILAAP, którą następnie dopracował i rozszerzył na podstawie intensywnego dialogu z bankami i innych otrzymanych opinii. Na początku 2018 roku odbędą się konsultacje społeczne dotyczące tych wytycznych, a następnie zostaną one sfinalizowane. Ponadto będą prowadzone prace nad poprawą przejrzystości struktury wymogów filaru 2 w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka.



- ✓ Analiza przygotowań banków do MSSF 9

Działania nadzorcze w 2018

- Monitoring wdrażania MSSF 9 w bankach
- Badanie gotowości banków do innych zmian regulacyjnych

Stan przygotowań do MSSF 9 i innych zmian regulacyjnych

W związku z różnymi zmianami regulacyjnymi dotyczącymi banków Nadzór Bankowy EBC będzie w 2018 roku towarzyszył bankom w przygotowywaniu się na zmiany przepisów, a następnie – w ich stosowaniu. Ważną zmianą jest wprowadzenie standardu MSSF 9; wstępne wyniki przeglądu tematycznego wykazały, że jeśli chodzi o przygotowania banków na jego wprowadzenie i stosowanie, potrzebne są dalsze prace. Wspólne zespoły nadzorcze będą nadal prowadzić monitoring banków i odpowiednie działania następcze. Monitorowane też będą przygotowania banków do innych zmian regulacyjnych, obejmujących wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR), wskaźnik dźwigni finansowej oraz minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (MREL).

Różne aspekty ryzyka

Działania nadzorcze w odniesieniu do różnych aspektów ryzyka zaplanowane na rok 2018 obejmują testy warunków skrajnych oraz trwające przygotowania do brexitu.



- ✓ Wypracowanie podejścia do brexitu

Działania nadzorcze w 2018

- Kontynuacja dialogu z bankami w sprawie przygotowań do brexitu

Przygotowania do brexitu

Wyjście Wielkiej Brytanii z UE w dalszym ciągu zajmuje wysokie miejsce w agendzie nadzorczej na rok 2018. Środek ciężkości przesunie się przy tym z prac przygotowawczych do praktycznego wdrożenia przyjętego podejścia. EBC wspólnie z właściwymi organami krajowymi będzie nadal oceniać plany banków w zakresie przenoszenia działalności z Wielkiej Brytanii do strefy euro, w tym – wniosków o licencje bankowe. Szczególną uwagę będzie zwracać na przestrzeganie uzgodnionego podejścia, głównie po to, by zapobiec tworzeniu podmiotów fasadowych w krajach objętych jednolitym mechanizmem nadzorczym. Opuszczenie UE przez Wielką Brytanię wpływa także na wiele instytucji istotnych mających siedzibę w strefie euro. Wspólne zespoły nadzorcze będą aktywnie współdziałać z instytucjami istotnymi, które odczują skutki brexitu, oraz ściśle monitorować rozwój sytuacji i wdrażanie przez banki planów awaryjnych.



Działania nadzorcze w 2018

- Testy warunków skrajnych prowadzone przez EUNB (cała UE) i EBC

Testy warunków skrajnych

W 2018 roku zostaną przeprowadzone kolejne nadzorcze testy warunków skrajnych w instytucjach istotnych. Odbędą się dwie komplementarne operacje: grupa dużych instytucji istotnych weźmie udział w ogólnounijnym teście pod kierownictwem Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB), zaś EBC przeprowadzi dodatkowy test w instytucjach istotnych nieobjętych testem EUNB. Oba testy będą stanowić wkład w proces przeglądu i oceny nadzorczej (SREP), umocnią zdolności banków w zakresie samodzielnego testowania warunków skrajnych i zarządzania ryzykiem oraz dostarczą jakościowej oceny profili ryzyka banków dla różnych kategorii ryzyka.

Powyżej nie przedstawiono wszystkich czynników ryzyka i priorytetów nadzoru. Stale prowadzone są także inne działania nadzorcze – np. w zakresie ryzyka informatycznego i cybernetycznego – których tutaj nie wyszczególniono. Może też być konieczne podjęcie różnych innych działań wobec poszczególnych banków, odpowiednio do ich profilu ryzyka. Niemniej przedstawione tu priorytety są istotnym narzędziem umożliwiającym spójną, proporcjonalną i skuteczną organizację działań nadzorczych we wszystkich bankach, która przyczyni się do zapewnienia równych warunków działania i wzmocnienia skuteczności nadzoru.